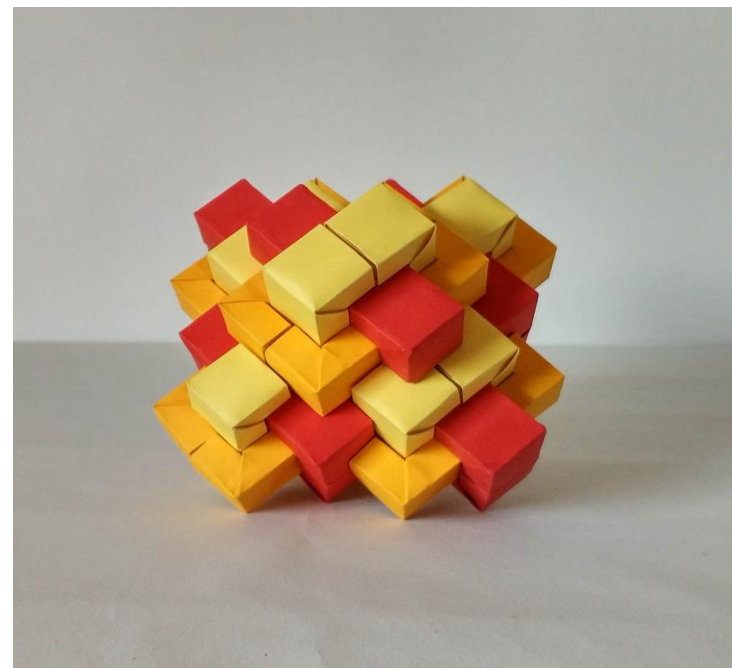

Miten virkkeistä muodostetaan loogisia kappaleita?

Sisältö

- Kappaleen rakenne
- Ydinvirke ja tukivirkkeet
- Teema ja reema

[This Photo](#) by Unknown Author is licensed under [CC BY-SA](#)

Kappaleen rakenne

- Yhden tai edes kahden virkkeen kappaleita ei tule käyttää.
- Puolen sivun mittainen kappale on jo liian pitkä.
- Kokonaisuudessa kannattaa kiinnittää huomiota siihen, että kappaleet ovat keskenään suunnilleen saman mittaisia.
- Kappaleen tulee käsitellä aina yhtä asiaa, joka pystytään karkeasti nimeämään parilla sanalla.

Kappale käsittelee sitä, keillä ADHD ilmenee.

Käypä hoito -suosituksen mukaan ADHD havaitaan usein lapsena, minkä takia se nähdään usein yleisempänä lapsilla ja nuorilla kuin aikuisilla. ADHD on yleisempää pojilla kuin tytöillä, mutta on myös mahdollista, että esimerkiksi tyttöjen ADD-painotteinen ADHD jää herkemmin tunnistamatta. Edellä mainittu johtuu siitä, että pojilla ADHD:n muodoissa ilmenee usein ylivilkkauden ja impulsiivisuuden piirteitä toisin kuin tytöillä. Tästä syystä se havaitaan tytöillä harvemmin lapsena. Diagnoosi on kuitenkin mahdollinen myös aikuiselle. - - (ADHD 2019.)

Ydinvirke ja tukivirkkeet

Ydinvirke / ideavirke

- ilmaisee kappaleen perusidean
- sisältää usein kappaleen avainsanan
- on yleensä kappaleen ensimmäinen virke.

Tukivirkkeitä ovat kappaleen muut virkkeet, jotka

- perustelevat
- sisältävät esimerkkejä
- täsmentävät

eli tuovat ydinvirkkeen asiaan lisää tietoa.

Esimerkki

Ydinvirkkeet kappaleiden alussa

ADHD (engl. attention deficit hyperactivity disorder) tarkoittaa aktiivisuuden ja tarkkaavuuden häiriötä. Tarkkaavaisuushäiriöstä voidaan käyttää myös termiä ADD (engl. attention deficit disorder), kun se esiintyy ilman ylivilkkautta. (Nukari 2010, 20, 21; 2 Oppiminen ja tarkkaavuuden vaikeudet 2016; ADHD 2019.) Tässä luvussa käsitellään oppimisen ongelmana ADHD:ta, sen syytaustoja ja seurauksia sekä arviointia ja joitakin mahdollisia tukitoimia.

ADHD on kehityksellinen häiriö, joka heikentää toimintakykyä. ADHD onkin usein periytyvä, mutta lisäksi muun muassa raskauden aikaiset ympäristötekijät sekä jotkin psykososiaaliset tekijät voivat lisätä sen riskiä. Perimä ja ympäristötekijät vaikuttavatkin yhdessä oirekuvaan. (ADHD 2019.) ADHD ei siis ilmesty yhtäkkiä, vaikka se diagnosoitaisiin vasta aikuisiällä, vaan ADHD:n oireita on havaittavissa jo lapsena.

Käypä hoito -suosituksen mukaan ADHD havaitaan usein lapsena, minkä takia se nähdään usein yleisempänä lapsilla ja nuorilla. ADHD on yleisempää pojilla kuin tytöillä, mutta on myös mahdollista, että esimerkiksi tyttöjen ADD painotteinen ADHD jää herkemmin tunnistamatta. Edellä mainittu johtuu siitä, että pojilla ADHD:n muodoissa ilmenee usein ylivilkkauksen ja impulsiivisuuden piirteitä toisin kuin tytöillä. Tästä syystä se havaitaan tytöillä harvemmin lapsena. Diagnoosi on kuitenkin mahdollinen myös aikuiselle. (ADHD 2019.)

ADHD:n oireiden piirteet voidaan jakaa kolmeen osa-alueeseen: tarkkaamattomuuteen, yliaktiivisuuteen ja implsiivisuuteen. Näistä pääoireista voi ilmetä kaikkia kolmea tai vain yhden tai kahden tyyppisiä oireita. ADHD-liiton (Adhd-perustietoa n.d.) mukaan ADHD voidaan jakaa seuraavasti kolmeen esiintymismuotoon pääoireiden eri yhdistelmien mukaisesti: yhdistetty muoto (tarkkaamattomuus, yliaktiivisuus ja impulsiivisuus), tarkkaamaton muoto eli add (ei yliaktiivisuutta tai impulsiivisuutta) yliaktiivis-impulsiivinen muoto (ei tarkkaamattomuutta).

Esimerkki

Ydinvirkkeet kappaleiden alussa

ADHD (engl. attention deficit hyperactivity disorder) tarkoittaa aktiivisuuden ja tarkkaavuuden häiriötä. Tarkkaavaisuushäiriöstä voidaan käyttää myös termiä ADD (engl. attention deficit disorder), kun se esiintyy ilman ylivilkkautta. (Nukari 2010, 20, 21; 2 Oppiminen ja tarkkaavuuden vaikeudet 2016; ADHD 2019.) Tässä luvussa käsitellään oppimisen ongelmana ADHD:ta, sen syytaustoja ja seurauksia sekä arviointia ja joitakin mahdollisia tukitoimia.

ADHD on kehityksellinen häiriö, joka heikentää toimintakykyä. ADHD onkin usein periytyvä, mutta lisäksi muun muassa raskauden aikaiset ympäristötekijät sekä jotkin psykososiaaliset tekijät voivat lisätä sen riskiä. Perimä ja ympäristötekijät vaikuttavatkin yhdessä oirekuvaan. (ADHD 2019.) ADHD ei siis ilmesty yhtäkkiä, vaikka se diagnosoitaisiin vasta aikuisiällä, vaan ADHD:n oireita on havaittavissa jo lapsena.

Käypä hoito -suosituksen mukaan ADHD havaitaan usein lapsena, minkä takia se nähdään usein yleisempänä lapsilla ja nuorilla. ADHD on yleisempää pojilla kuin tytöillä, mutta on myös mahdollista, että esimerkiksi tyttöjen ADD painotteinen ADHD jää herkemmin tunnistamatta. Edellä mainittu johtuu siitä, että pojilla ADHD:n muodoissa ilmenee usein ylivilkkauksen ja impulsiivisuuden piirteitä toisin kuin tytöillä. Tästä syystä se havaitaan tytöillä harvemmin (9.)

ADHD:n oireiden piirteet voidaan jakaa kolmeen osa-alueeseen. Oireita voi ilmetä kaikkia kolmea tai vain yhden tai kahden tyyppisen oireen seuraavasti kolmeen esiintymismuotoon pääoireiden erillisenä (9.)
impulsiivisuus), tarkkaamaton muoto eli add (ei yliaktiivisuutta).

Asiatekstissä oleellisin asia, se mistä kappale kertoo, kerrotaan usein ensimmäisenä. Periaatteessa lukija saisi käsityksen tekstin sisällöstä ja etenemisestä lukemalla ainoastaan kappaleiden ensimmäiset virkkeet.

Teema ja reema

Yhtenäisessä tekstissä juoni etenee **tutusta (teema)** **uuteen (reema)**, jolloin lukijan on helppoa seurata tekstiä.

*Esim. **Tässä videossa** käsitellään **tekstikappaleiden rakennetta**.*

Lukijalle tuttuja teemoja ovat yleensä

- tekstissä aiemmin mainitut asiat tai niiden perusteella pääteltävät asiat
- pää- ja alaotsikoista sekä arkikokemuksesta tutuksi tulleet asiat.

Kolme tapaa kuljettaa teemaa

- Teema–reema-rakenne
- Ylä- ja alateemoitus
- Pysyvä teeman kuljetus

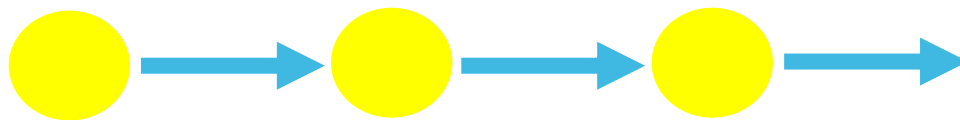
Esimerkki

Etenevä teema eli teema–reema-rakenne

Teksti etenee niin, että edellisen virkkeen reemasta tulee seuraavan virkkeen teema.

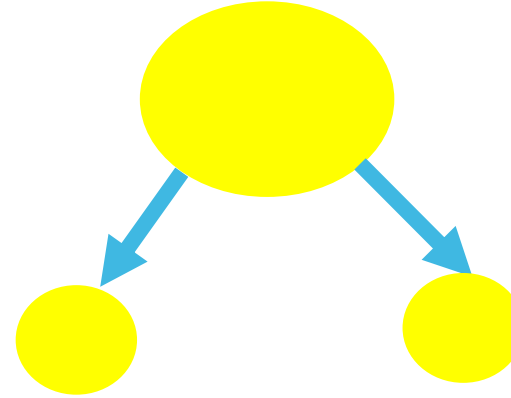
- **Tuttu asia (teema)** sijoitetaan lauseen alkuun.
- **Uusi asia (reema)** sijoitetaan lauseen loppuun.

Kirjoittajan kannattaa edetä tekstissään tutusta asiasta uuteen. Aiemmasta virkkeestä tai kontekstista tuttu asia kannattaa sijoittaa virkkeen alkuun.

Esimerkki

Ylä- ja alateemoitus

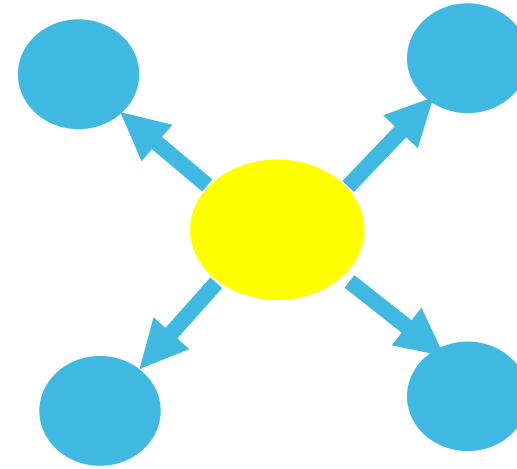
Aihetta voidaan lähestyä tarkentamalla käsittelyä yleisestä yksityiseen, esim. etenemällä yläkäsitteistä alakäsitteisiin.

- **Tuttu asia (teema)** toimii yläkäsitteenä ja sijoitetaan lauseen alkuun.
- **Uudet asiat (reema)** alakäsitteinä sijoitetaan lauseen loppuun.
 - Huomaa, että aiemmin alakäsitteinä olleet uudet asiat ovat jatkossa lukijalle tuttuja asioita.

Työttömyyseläkettä maksetaan sekä työeläkkeenä että kansaneläkkeenä. Työeläkettä maksaa työeläkelaitos. Kansaneläkkeen maksaa Kela.

Esimerkki

Pysyvä teemankuljetus

Tekstissä käsitellään yhtä asiaa monelta eri puolelta.

- **Sama tuttu asia (teema)** aloittaa kappaleen jokaisen virkkeen.
- **Uusi näkökulma (reema)** samaan tuttuun asiaan sijoitetaan **virkkeen loppuun**.

Erityisestä tarkastuksesta on annettava lausunto yhtiökokoukselle. Lausunto on vähintään kahden viikon ajan ennen yhtiökokousta pidettävä osakkeenomistajien nähtävänä kokouskutsussa ilmoitetussa paikassa. Lausunto on myös viivytyksettä lähetettävä osakkeenomistajalle, joka sitä pyytää. Lausunto on lisäksi asetettava nähtäväksi yhtiökokouksessa.

Lähteet

Kniivilä, S., Lindblom-Ylänne, S. & Mäntynen, A. 2017. Tiede ja teksti: Tehoa ja taitoa tutkielman kirjoittamiseen. Helsinki: Gaudeamus.

Kortetjärvi-Nurmi, S. & Murtola, K. 2015. Areena. Yritysviestinnän käsikirja. Helsinki: Edita.

Lampinen, P. 2005. Informaatorakenne. Verkko-oppimissivusto. Kirjoittajan ABC - kortti. Suomen virtuaalikeskuksen osahanke 2003 - 2006. Viitattu 20.9.2022.

[https://webcgi.oulu.fi/oykk/abc/tekstinhuolto/tekstin_rakenne/informaatorakenn
e/](https://webcgi.oulu.fi/oykk/abc/tekstinhuolto/tekstin_rakenne/informaatorakenn
e/).

Strellman, U. & Svinhufvud, K. 2020. Kupliva kirjoittaminen: Iloa ja tehoa työelämän teksteihin. Helsinki: Art House.

Esimerkit

AOYL 1599/2009. Asunto-osakeyhtiölaki. Annettu 22.12.2009. Viitattu 24.9.2022.
<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2009/20091599?>